

ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ
ΓΡΑΠΤΕΣ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΜΑΪΟΥ – ΙΟΥΝΙΟΥ 2014
ΠΕΜΠΤΗ 19 ΙΟΥΝΙΟΥ 2014

Γ' ΤΑΞΗ | ΜΑΘΗΜΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ

ΘΕΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΟΜΑΔΑ Α

A1 Στις παρακάτω προτάσεις, από (α) μέχρι και (ε), να γράψετε στην κόλλα σας το γράμμα της καθεμιάς και δίπλα του τη λέξη **ΣΩΣΤΟ**, αν η πρόταση είναι σωστή ή τη λέξη **ΛΑΘΟΣ**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

(α) Η κοινωνιολογία έχει ως αντικείμενο μελέτης τα κοινωνικά φαινόμενα, τη δράση των κοινωνικών ομάδων, τις σχέσεις μεταξύ ατόμου και ομάδων, τις σχέσεις μεταξύ κοινωνικών ομάδων, τις κοινωνικές διαδικασίες και ειδικότερα το μετασχηματισμό των κοινωνιών. **ΣΩΣΤΟ** (σελίδες 14-15)

(β) Σύμφωνα με τους υποστηρικτές της σχολής του λειτουργισμού οι συγκρούσεις στην κοινωνία είναι αναπόφευκτες λόγω της συνεχούς παραγωγής ανισοτήτων. **ΛΑΘΟΣ** (σελίδα 22)

(γ) Οι κοινωνικές αξίες αποτελούν τις ιδέες και τις πεποιθήσεις της πλειονότητας των μελών μιας κοινωνίας για το επιθυμητό και το ανεπιθύμητο, το ωραίο και το άσχημο, το δίκαιο και το άδικο, το καλό και το κακό. **ΣΩΣΤΟ** (σελίδα 46)

(δ) Κοινωνικός έλεγχος είναι το σύνολο των μηχανισμών που χρησιμοποιεί μια κοινωνία, για να γίνουν αποδεκτές οι αξίες της και να εφαρμοστούν οι κανόνες από τα μέλη της. **ΣΩΣΤΟ** (σελίδα 65)

(ε) Σύμφωνα με τη θεωρία της κοινωνικής εκμάθησης των ρόλων, ο βιολογικός παράγοντας καθίσταται υπεύθυνος για τη μεταβίβαση των χαρακτηριστικών στα δύο φύλα. **ΛΑΘΟΣ** (σελίδα 82)

Μονάδες 25

Στις παρακάτω προτάσεις από **A2** έως και **A4**, να γράψετε στην κόλλα σας τον αριθμό της πρότασης και δίπλα του το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

A2 Ποιος κοινωνιολόγος μίλησε για την ανάπτυξη της γραφειοκρατίας ως κοινωνικού φαινομένου;

(α) Ντυρκέμ (Durkheim)

(β) Μαρξ (Marx)

(γ) Κοντ (Comte)

(δ) Βέμπερ (Weber) (σελίδα 20)

Μονάδες 5

A3 Ποια κοινωνιολογική σχολή θεμελιώθηκε από τους Ντυρκέμ (Durkheim) και Κοντ (Comte);

(α) Σχολή της Κοινωνικής Κατασκευής

(β) Σχολή των Συγκρούσεων

(γ) Σχολή της Συμβολικής Αλληλεπίδρασης

(δ) Σχολή του Λειτουργισμού (σελίδα 21)

Μονάδες 5

A4 Σύμφωνα με τη θεωρία του Φρόυντ που αναφέρεται στην ψυχική οργάνωση της προσωπικότητάς μας, το σύνολο των κανόνων συμπεριφοράς που η κοινωνία επιβάλλει στα μέλη της ονομάζεται:

- (α) «εγώ» (ego)
- (β) «εκείνο» (id)
- (γ) «εμέ» (me)
- (δ) «υπερεγώ» (superego)** (σελίδα 55)

Μονάδες 5

A5 Να αντιστοιχίσετε καθένα από τα στοιχεία της **Στήλης 2** με ένα από τα δύο στοιχεία της **Στήλης 1** γράφοντας στην κόλλα σας τον αριθμό της Στήλης 2 και δίπλα του το γράμμα που αντιστοιχεί από την Στήλη 1. (σελίδα 58)

Στήλη 1	Στήλη 2
(α) Πρωτογενείς Φορείς Κοινωνικοποίησης (β) Δευτερογενείς Φορείς Κοινωνικοποίησης	1. Θρησκεία 2. Κράτος 3. Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης 4. Οικογένεια 5. Παρέα Συνομηλίκων 6. Σχολείο

β1 – β2 – β3 – α4 – α5 – β6

Μονάδες 10

ΟΜΑΔΑ Β

B1 (α) Να περιγράψετε τους τρεις τύπους αυτοκτονιών που προσδιόρισε ο Ντυρκέμ (μονάδες 13) (σελίδα Χ). **(β)** Με τη βοήθεια παραδειγμάτων, να αναφέρετε τις μορφές κοινωνικής δράσης του ατόμου κατά τον Βέμπερ (μονάδες 12) (σελίδα Χ).

(α) Ο Ντυρκέμ προσδιόρισε τρεις τύπους αυτοκτονιών:

1. Την εγωιστική αυτοκτονία, που παρατηρείται ότι αυξάνεται όταν τα άτομα δεν έχουν αναπτύξει αρκετούς κοινωνικούς δεσμούς. Για παράδειγμα, οι ανύπαντροι ενήλικες αυτοκτονούν συχνότερα από ό,τι οι παντρεμένοι.
2. Την αλτρουιστική αυτοκτονία, που παρατηρείται όταν οι κοινωνικοί δεσμοί είναι πολύ δυνατοί. Οι μαζικές αυτοκτονίες μελών διάφορων θρησκευτικών οργανώσεων ή ατόμων που εκπαιδεύονται στο να δίνουν τη ζωή τους για την πατρίδα (π.χ. «καμικάζι») αποτελούν παραδείγματα αυτού του τύπου αυτοκτονίας.
3. Την ανομική αυτοκτονία, που εμφανίζεται σε περιόδους κατά τις οποίες παρατηρείται κοινωνική αποδιοργάνωση. Για παράδειγμα, οι ανομικές αυτοκτονίες αυξάνονται σε περιόδους οικονομικής κρίσης, αλλά και σε περιόδους ευημερίας, γιατί οι άνθρωποι χάνουν τους κοινωνικούς δεσμούς τους.

Μονάδες 13

(β) Ο Βέμπερ διέκρινε την κοινωνική δράση του ατόμου:

1. σε ορθολογική, που είναι η δράση σε σχέση με ένα σκοπό (π.χ. τη δράση ενός επιχειρηματία που προσπαθεί να μεγιστοποιήσει τα κέρδη του.
2. σε σχέση με μια αξία (π.χ. ο στρατιώτης που προτιμά να πεθάνει παρά να εγκαταλείψει τη σημαία στο πεδίο της μάχης),
3. σε συγκινησιακή δράση (π.χ. ο άνθρωπος που κλέβει γιατί τον έκλεψαν),
4. σε παραδοσιακή δράση (π.χ. η Ελληνίδα χήρα που φοράει μαύρα, για να δείξει το πένθος της).

Μονάδες 12

B2 Τι σημαίνει βιομηχανική επανάσταση (μονάδες 4), τι περιελάμβανε (μονάδες 16) και ποιο είναι το κύριο χαρακτηριστικό της βιομηχανικής καπιταλιστικής κοινωνίας (μονάδες 5) (σελίδα X);

Σημαίνει ότι η βιομηχανική ανάπτυξη του 18ου αιώνα, που έλαβε χώρα στην Αγγλία, οδήγησε σε μια επανάσταση βιομηχανικού τύπου που περιελάμβανε:

1. Την εκτεταμένη εισαγωγή των μηχανών στη βιοτεχνική παραγωγή και τη δημιουργία των μεγάλων μηχανοκίνητων εργοστασίων.
2. Τη μισθωτή εργασία, γεγονός που σημαίνει ότι ο εργάτης έχει σχέση εξαρτημένης εργασίας από τον εργοδότη.
3. Την παραγωγή μεγάλων ποσοτήτων διάφορων αγαθών και με μειωμένο κόστος.
4. Τη δημιουργία μιας μεγάλης αγοράς που δεν εξαρτιόταν από την υπάρχουσα ζήτηση αλλά από την ικανότητα παραγωγής αγαθών.

Το κύριο χαρακτηριστικό της βιομηχανικής καπιταλιστικής κοινωνίας ήταν ότι μεταμορφωνόταν συνεχώς χάρη στην πρόοδο του βιομηχανικού τομέα.

Η μεταμόρφωση αυτή ωθούσε (και συνεχίζει να ωθεί ως ένα βαθμό και σήμερα) τους ανθρώπους να εγκαταλείπουν την αβέβαιη ζωή της υπαίθρου και να συρρέουν κατά χιλιάδες στα αστικά κέντρα. Το φαινόμενο αυτό ονομάζεται αστικοποίηση.

Μονάδες 25

ΚΑΛΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ